

◆ ST. OLAV ◆

Redaktør: Mgr. Irgens. Medarbeidere: mgr. Dr. Karl Kjelstrup, dominikanerpater A. Lutz, Sigrid Undset, Lars Eskeland.
ST. OLAVS REDAKSJON, AKERSVEIEN 4 - OSLO - TELEFON 23743

INNHold: Preken på Ungdomsdagen. — Løtt op Ditt ansikt — — Tale på 17-maifesten i Oslo. — Kirken og Politikken. — Livet, som gis oss — — Biskopens besøk i Bergen. — St. Olavs Forbundets Landsmøte. — Sogneprest Swietliks grav. — Valfarten til Rom. — Herhjemme — og derute.

RETT + OG + SANNHET

Preken på Ungdomsdagen

14. mai 1933 i St. Halvard, Oslo, holdt av sogneprest E. Laudy.

Mine venner!

Da jeg idagmorges hadde den lykke å føre Frelseren inn i sytti guttehjarter, gikk mine tanker uvilkårlig tilbake til et evangelisk tidsbillede, og nu, da jeg ser dere atter forsamlet her i dette Gudshus, melder det samme billede sig med ny styrke og aktualitet.

Jeg tenker på hin annen folkeskare, som for to tusen år siden fulgte Jesus Kristus ut i ørkenen. Disse mennesker hadde hørt Hans stemme: den klang så myndig og målbevisst midt i denne halvhetens og tvilens tidsalder, og dog så mild og beroligende over datidens stormer. De hadde mottatt Hans budskap — et budskap så fremmed som en drøm og dog så fengslende som en urokkelig realitet — et budskap om fred og kjærlighet og livsglede midt i en tid, som rummet så megen mismot og fortvilelse. De hadde fulgt Ham i to dager uten å tenke på mat eller drikke, da Jesus så ut over dem og sa: «Jeg ynkes over folket, ti de har ikke noe å spise.» Johannes-evangeliet forteller oss derpå, at Andreas, Petri bror, sa til Mesteren: «Her er en ung gutt med fem brød og to fisker, men hvad er dette til så mange?» Da tok Jesus dette brød, velsignet og takket og utdelte det til folket, og likedan gjorde Han med fiskene. Og alle som var tilstede, blev bespist.

Mine venner, fra Galilæas høider skuet Kristus ikke bare ut over sine jødiske tilhørere. Bak dem så Han en verden, en hel verden i ruiner . . . Den gamle greske kultur, som engang hadde blomstret i fullendt klassisk skjønnhet, var visnet som en blomst, der manglet vann, evighetens levende vann. Nasjonene omkring Middelhavet, hvis stolte handelsskib engang hadde fraktet Orientens kostelige gaver til Vesteuropa og rikdom og velstand og verdensry tilbake til egne havner, var sunket i glemselens skygger under den romerske ørns mektige vinger. Og selve det romerske imperium skalv på

sine grunnvolder under barbarenes drønnende marsjtakt. Den oprinnelige, primitive, men rene moral, var styrtet i grus under lidenskapenes stormangrep . . . En verden i dødskamp, en verden i ruiner, en verden i hungersnød . . . Alt dette så Jesus, mens folkemengden på skråningene satt og ventet . . .

Men se: der reiser sig en *ung gutt*. Han har brød og fisk.

Han reiser sig som *et symbol*: det er selve *fremtiden* som reiser sig . . . Og Jesus velsigner den, Han utdeler blandt folket.

Og alle blir bespist . . .

Ungdommens gave, som under Guds velsignelse blir mangfoldiggjort . . .

Og atter ser jeg Kristus, nu den opstandne, stående på tidenes tinde.

Høi og majestetisk står Han der og skuer ut over en annen verden. En verden, som er blitt døpt i Hans blod, men som har sønderrevet dåpspakten . . .

Han ser en verden, som har gått sig vill på egoismens lumske veier og som ikke lenger finner en utvei, fordi den har glemt Ham som er Veien, Sannheten og Livet . . .

Han ser en verden, som har forkastet kjærligheten og istedetfor har hygget sig et satansalter, hvor hatet tilbedes og klassekampen dyrkes, hvor næstekjærligheten foraktes som en feighet og barmhjertigheten forhånes som en svakhet . . .

Han ser en verden, som strekker sine hender ut mot Ham — ikke foldede hender men knyttede never — en verden som påny krever Hans blod, som krever Barabbas løslatt og Ham korsfestet, fordi den ikke kan fordra Hans eksistens, som er en levende, en evig bebreidelse, en vedvarende anklage . . .

Han ser en verden, som i religiøs fortvilelse lager sig moderne avguder — ti menneskets knær er skapt for å bøie sig, og bøier de sig ikke for Guds trone, så bøier de sig for gullkalven!

For et par dager siden uttalte en som står den moderne norske ungdom meget nær, at det hersker tvil om alle ideelle verdier, ikke minst blandt de unge av idag. Et ord som begeistring virker som falskmynteri. Ungdommen drar tilfelts, ja, men hærskriget har en hul klang, og felttoget går bare mot egne illusjoners vindmøller, fordi den ikke har noe ideal å leve for, å kjempe for, å dø for!

Alt dette ser den opstandne Kristus. En verden som er sulten, som tigger om brød . . .

Og ingen som rekker det!

«Misereor super turbam . . . Jeg ynkes over folket, ti de har ikke noe å spise . . .»

Men, mine venner, atter hører jeg apostelen Andreas si til Mesteren: «Her er en ung gutt, som har brød og fisk.»

Og denne gutt reiser sig i folkemengden. Hans unge hender er fulle av det brød, verden tigger om. Og bak ham ser jeg reise sig andre gutter. Det blir en flokk. Den vokser. Jeg ser den formere sig til kohorter, til regimenter, til en hær . . . Jeg hører deres taktfaste skritt . . .

Det er *vår* ungdom!

Det er fremtiden som er i anmarsj!

Det er *dere!* . . .

Og et nytt syn åpner sig for Kristi øine. Det er som om Han ser den nye slekt, en ny, fri ungdom, som jublende drar fremtiden imøte. Det er som om jeg hører denne ungdom banke på livets port: den vil få adgang, den vil befri de innestengte i egoismens fengsel, den vil rope et forløsende svar på de motløses spørsmål: «Hvor er der en vei, som trygt fører ut av nutiden inn i fremtiden?» Jeg hører dette svar, et tusenfoldig svar av unge struper: «Han er veien!» «Hvor er sannhet i villfarelsens mørke?» «Han er sannheten!» «Hvor er det liv, som gir håp og kraft?» «Han, Han er Livet!»

Livet . . . Tysklands store kunstner Albrecht Dürer har engang i inspirasjonens hellige stund tegnet den opstandne Kristus. Med guddommelig kraft farer, likesom et lyn, Frelseren op av den åpne grav, høreist over en mothydelig gruppe av sovende voktere.

Det er Livet, det kongelige, sterke liv, som triumferer over alt som er lavt-menneskelig, over alt som er smålig, over alt som er jordbundet!

Ungdom — det er liv, det er begeistring — en begeistring, som ikke er falskmynteri, men en gullmynt, som bærer Kongens stolte riksmerke! Jeg taler om livet i Kristo, jeg taler *til* livet i eder, til det liv som nu banker i takt med Kristi evig-unge Hjerte! O, jeg vet det så godt, at også vår ungdom kjenner mørke stunder — stunder, hvori den ser sin begeistring hudstrøket, sitt håp korsfestet, sine forventninger begravet — stunder, hvori selv ungdommens kraft ikke er sterk nok til å velte skuffelsens sten fra graven . . . Jeg vet det så godt at noen hver av oss også har gått — hvis ikke på veien

til Damaskus, så iallfall på veien til Emaus, sammen med Herrens to motløse disipler, *flyktende bort fra Jerusalems idealer*. Men noen hver av oss har også oplevet dette underfulle, uforglemmelige møte med den opstandne Kristus, som har innhentet oss, og som har spurt oss: «Hvorfor forlater du mig?»

O mine venner, tusener av hender rekker sig idag mot den lukkede himmel og tigger om brød!

Og *vi har det!* . . .

Våre unge hender bærer livets brød!

Gå da til Mesteren, forat Han må velsigne det, mangfoldiggjøre det til en ny underfull bespisning av nutidens sultende slekter!

Våre hender bærer den nye tid! La oss bringe den til en verden, som dør!

I våre årer pulserer fremtidens blod! La oss holde det rent! . . .

Ungdom, dette er ditt høie kall: å bære den opstandne Kristus på dine unge, sterke skuldre, i ditt unge offervillige hjerte — å bære Ham ut i verden, gjennom livet, til alle de andre hjerter, som Han savner, og som savner Ham!

Den opstandne regjere! Vi vil tjene!

Kristus vil føre! Vi vil følge!

Kristus leve! Kristus triumfere!

Han, nutidens evige Konge!

Amen!

Løft op Ditt ansikt -

*Om strømmen mot dig bruser — våg å stå!
Om natten svartner — yngling, våg å håpe!
Fall ei når tordnens røde hamre slå!
Gå ei i skjul ved regnens første dråpe!*

*En edel sjel for stormen reddes ei,
den tapre stander opreist under torden.
I han finner gjennom tåkene sin vei,
i nattens mørke ser han op fra jorden.*

*Løft op ditt ansikt! det blev ikke skapt
far motløs sig i støvet ned å bøie.
I støv du finner ei hvad du har tapt,
din tro, ditt håp, din fryd er i det høie.*

*Som Herrens billed gikk du fra hans hånd,
din røst er selv en gjenlyd av hans stemme.
Fra støv ditt støv — fra himlen er din ånd,
i muld din kropp — i lys din sjel har hjemme.*

St. St. Blicher (fornorsket).

Tale på 17-maifesten i Oslo.

Av A. HADLAND.

Landsmenn og trosfeller!

Rundt om i vårt land, i bygd og i by, samles idag som så ofte før, norske borgere, kvinner og menn, små og store, gamle og unge, fattig og rik, i større eller mindre skarer for å feire denne dag, hvis minne aldri kan dø, så lenge der finnes den minste gnist av norsk følelse i norske menns hjerter.

Minnene om feiringen av 17. mai hører til våre tidligste barndomsintrykk — enten de nu knytter sig til landsens skolestuer, eller til småbyenes idylliske gater, eller til storbyens yrende livsutfoldelse.

Og den stemning disse minner utløser, den er felles for oss alle — jeg vet hvad du føler, og du vet hvad som rører sig i mig, når salutten går, når flaggene smelder i vår vinden, og musikken fyller vårdagen med fedrelandssangenes toner — en stemning vi ikke kan — men heller ikke behøver skildre eller begrunne — den er der, og ingen kan fri sig for den — gudskjelov.

Drevet sammen av denne felles stemning, denne sterke samkjensle, feirer man dagen i større eller mindre kretser, eftersom forholdene gjør det naturlig, i skolestuene i de avsides grender, i ungdomshus i de større bygder, i restauranter og møtesaler i byene. Og det er, synes jeg, en god tradisjon dette å se St. Olavsforbundet hvert år samle Oslo katolikker, og særlig den katolske ungdom, forat den sammen kan feire den dag, da vårt folk reiste sig og rystet søvnen og åket av og begynte på ny å leve sitt eget liv, den dag vi fant veien hjem.

Vi samles denne dag i takknemlig erindring om de nasjonens rydnings- og bygningsmenn, som la grunnvolden for vår frihet i 1814, i takknemlig erindring om de menn som senere i årenes løp førte virket videre, som trygget det som var begynt, som hegnet det frihets-tre som dengang blev plantet, i takknemlig erindring om de menn som berget vår frihet frelst ut av så mange farer.

Og vi samles i takknemlig erindring om de tusen på tusen som bygget i stillhet i dette land, hvis arbeid og slit, hvis tro og tanke bragte fremgang og vekst, de mange som med råd og dåd førte vårt land fremover og opover fra år til år, og som nu etter fullført dagsverk har lagt sig til hvile i fedrelandets hellige jord.

Men 17. mai er ikke bare minnefesten om far og mor, om dem som gikk foran oss — nei, den er fremtidens dag, og intet symboliserer dette bedre enn den kjensgjerning, at 17. mai mere enn noget annet er barnas festdag, at barnas feiring av dagen har vært, er og vil vedbli å være festdagens høydepunkt!

Tvjiler vi på vårt folks fremtid?

Kast et blikk på de strålende barneskarer hele vårt vidtstrakte land utover idag, som med vittende flagg har demonstrert sitt glade livshåp og åpnet sine hjerter for fedrelandskjærlighetens hellige følelse. — og all tvil forstummer. — Det er bare ett som kreves: at vi, hvem det er givet å ta løftet idag og i dagene fremover inntil disse skarer står for tur til å løfte videre, at vi er oss vårt ansvar bevisst og legger ryggen til, så det ikke blir en ruin de får i arv fra oss, disse barneskarer, når deres tur kommer.

Vi må ikke la fedrelandstanken og nasjonalitetsbevisstheten dø! Fedrelandsfølelsen er i slekt med kjærligheten til hjemby og hjembygd, den er bare noget meget mere, noget meget mere vidtfavnende!

En henger med aldri sviktende kjærlighet ved hjemmet langt mot nord, med lyse netter og midnattssol og dier og skjær og sund og fjord og fisk og fugl i overflod, og en kan ikke glemme hjembygden der nede ved de høie mektige fjell, som bratt stiger fra hav og fjord, og en har i sin hjembygds myrer og urer og kratt og de sildrende bekker som søker mot hav, og de vakre skjær og de glitrende hav der utenfor — et barndomsminne som binder med bånd som aldri brister. En annen lengter alltid tilbake til de dype daler og den store susende skog, eller de vide fjellvidder, og en kan aldri glemme den fredelige lille by, hvor han lekte og lo — en gang for lenge, lenge siden, og atter andre kan aldri tenke sig å forlate den by og de gater som ga hus og arbeid og glede for ham og alle hans fra år til år — — men alt dette favnes av fedrelandskjærlighetens hellige følelse — alt dette er vårt, det er mitt og det er ditt, og vi skal hegne det og vi skal verne det, vi skal bygge det og vi skal trygge det — og ikke en fotsbredd av det vil vi miste.

Og vi katolske nordmenn er ikke fremmede i dette land. Det er vårt, det er vårt i en ennu høiere grad enn andres! For å vinne dette land for den hvite Krist har våre trosfeller, våre katolske forfedre satt inn liv og blod! Utover dette land har i hundreder av år våre klokke ringet til helg og til bønn, vidt over dette land har våre hisper og våre prester i hundreder av år bredt sine hender til signing!

Derfor må vår kjærlighet til dette land være ennu dypere enn de andres.

Og nasjonalitetsfølelsen er i slekt med kjærligheten til hjemmet, til familien, til slekten, den er bare mere vidtfavnende.

Noen av oss sliter med karrig jord i fjellbygdene, noen strever for det daglige brød i de store skoger, noen setter livet inn på de store hav, noen fravriker havet langs våre kyster dets rikdommer, og atter andre gjør sin trofaste gjerning i fabrikker, i verksteder, i skoler, i kontorer — men alle er vi ett, og det må være vårt mål at alles strev kan komme alle til gode, vi er ikke bare enkelt-individer — vi er et folk.

I dette folk hører vi hjemme, vi katolske nordmenn. — Vi er ikke fremmede, nei dette folk er vårt i en ganske særegen forstand.

Vår plikt til å hjelpe vårt folk hjem er kanskje vel så stor som de andres.

Da det norske folk våknet i 1814 hadde det tapt så uendelig meget. Det gamle Norges-velde var gått under.

Politisk frihet, sprog og tro var gått tapt i de mørke århundreder. — Langt, langt bort var vi kommet fra det som engang var, ja, fra oss selv.

Men de dager er lengst forbi. Vårt folk er allerede langt på veien hjem — hjem til det beste i norsk lynne og egenart, frem til tro på oss selv og tro på at vi ved å utvikle vår egenart har en gjerning å gjøre i den store fremtids ideal, nasjonenes virkelige broderkjede, en gjerning vi ikke kunde ha gjort om vi var gått op i et annet folk.

Vi har tapt det gamle Norges-velde, det er, synes det, uigjenkaldelig forbi, men der er de rikeste arbeidsmuligheter igjen. Vårt land er stort, og vårt folk har en gjerning å gjøre, og det ikke bare her hjemme, men også ute på de store hav og ved de fjerne kyster — og: ikke bare på det materielle område, men også i åndens verden.

Ja, det er mulighet for å vinne igjen innad alt hvad vi har tapt.

Måtte vi bare også kunne vinne igjen det kostbareste av de klenodier vi tapte, den katolske tro.

Arbeidet for at vi skal finne veien hjem også der, er vi ikke mange om — derfor gjelder det å henge desto kraftigere i.

KIRKEN OG POLITIKKEN

Fra sosialistenes side — og for den saks skyld fra annen kant også, hører man nu ofte fremsatt den påstand, at katolikkene i Tyskland og med dem hele den katolske Kirke, har forskrevet sig helt til Nasjonal-socialistene, og står fullstendig i deres tjeneste.

Det er klart, at sosialistene i de tyske katolikkers holdning mener å finne en gunstig leilighet til å bringe Kirken i miskreditt. De søker å fremstille det slik, som kirke, katolisisme og de katolske partier var det samme. At altså ansvaret for enhver politisk uttalelse eller handling faller tilbake på Kirken. At man altså skal bedømme og tildels også dømme katolisismen etter partiene, ja efter de enkelte politikere. Et partis og dets førers ideer, planer, svakheter, villfarelser og feilgrep skal automatisk tilskrives Kirken og katolisismen.

Begivenhetene i Tyskland nu skal altså fastslå — fordi Centrumspartiet har sluttet sig til regjeringen — likesom i sin tid begivenhetene i Italien, at Kirken befordrer fascismen, holder alltid med dem som til enhver tid har makten og derved hylder opportunisten istedetfor konsekvent og offervillig å forsvare sin stilling. Kirken stemples derved som svak, egoistisk, verdslig — ja, som forræder mot sine egne grunnsetninger — som herskesyk og «klerikal» i den bekjente odiøse betydning. Hensikten er tydelig og begivenhetene synes å gi den vind i seilene.

Det er derfor ikke overflødig å fremstille Kirkens forhold til politikk i almindelighet og partier og regjerings-systemer i særdeleshed, så at man kan forstå de giftige våben og de forfalskninger av de historiske sannheter, hvormed man drar i marken mot Kirke og katolisisme.

Ti et er sikkert: *Kirken identifiserer sig aldri med et politisk parti*, hverken med Centrumspartiet i Tyskland eller noen annen enkelt gruppe. Dette står fast, og selv om der hevdes noe annet, så kommer det ikke fra ansvarlig kirkelig hold, men fra almindelige mennesker, som påstår det av naivitet eller opportuniste.

Dette må ikke være slik. Kirken står over alle partier og er upolitisk og bevarer sin tale- og handlefrihet ubeskåret overfor alt og alle. Om ikke av annen grunn så vilde klokskapshensyn diktere Kirken aldri å gå inn for et enkelt parti, hvorved ansvaret for alle

Resultatet av vår gjerning på det felt vil kanskje i stor utstrekning avhenge av hvordan vi ved vårt arbeid og vår gjerning forøvrig bidrar til å bygge det fedreland Gud har gitt oss!

Altså: La det være vårt forsett efter denne vårt folks festdag: En katolsk nordmann må aldri være en dårlig nordmann — en katolsk nordmann glemmer aldri sin plikt til offervillig å sette all sin kraft inn på å gjøre Norge til et lyst, et lykkelig Norge, å gjøre det norske folk til et lyst, et lykkelig folk!

Norge i våre hjerter!

Norge i våre bønner!

Med Gud for kirke og fedreland!

dets feil vilde falle på den. Men den gjør det av prinsipp ikke. Den hevder en uinnskrenket rett til å kontrollere *samtlig*e partiprogrammer i den utstrekning de inneholder verdensanskuelser eller direkte angår religionen og til å si sitt *ja* eller *nei* offentlig med binnende kraft. I dette har Kirkens innstilling ikke forandret sig siden Gregor den stores og Innocens III's dager. Kirkens indirekte makt over jordiske ting ligger i dette. I kraft av denne drog pavene før i tiden konger for retten og avsatte dem. I kraft av dette tar Kirken den dag i dag stilling til partiprogrammene.

Og nøiaktig den samme holdning inntar Kirken overfor de forskjellige statsformer. For den finnes intet bestemt og alene anerkjent regime. En absolutt kristen statsform eksisterer overhodet ikke, men kristne regjeringsprinsipper lar sig virkeliggjøre i monarkiet, republikken, demokratiet — ja, selv i det gode diktatur. Kirken er tidsmessig og rummelig nok til å vite, at de forskjellige tidsaldre og folkeslag — andre politiske og økonomiske tilstander forlanger andre regjeringsformer. Den er imot brutal makt, imot revolusjon — imot alt, som ikke lar sig forene med naturretten og åpenbaringen. Disse grunnsetninger bestemmer dens holdning overfor ethvert politisk regime, og ingen kan bevise at der er skjedd noen forandring i dette hos *den*. Stat og folk forandrer sig, Kirken ikke. Den kan tilpasse sig, når systeminnholdet ikke strider mot dens anskuelser — og den nøier sig ofte med et minimum, fordi dette under de givne omstendigheter kan være det meste som kan opnåes. Deri ligger ingen anerkjennelse av hele programmet. Kirkens hele Konkordats politikk beror på dette.

Av denne grunn fordømte Pius XI «Action Francaise», fordi den hadde mange tilhengere i katolske kretser og aldri kunde bli noen samling for den politiske katolisisme i Frankrike. Derfor forhandlet han med den italienske fascisme, såsnart et minimum av de kirkelige fordringer blev opfylte — uten dog derved å billige den helt. Og nøiaktig overensstemmende med dette er nu dens holdning i Tyskland.

Hverken nu eller efter 1918, hvor sosialistene dannet det nye rike, identifiserer Rom eller de tyske

biskoper sig med Centrum eller avviser en ny statsform ene og alene fordi den ikke mer er den gamle. Avvisningen varer kun så lenge som der finnes religiøse motsetningsforhold. Når disse forsvinner, lar Kirken partiet stå helt fritt.

Deri ligger ingen identifisering og ingen tilslutning, men kun den enkle erklæring: dette parti eller denne regjering er innvendingsfri hvad angår dets verdensanskuelse. Ut fra dette kan det være nødvendig at Kirken offentlig sier, at bestemte partier og deres presse ikke lar sig forene med katolske anskuelser enten for et enkelt spørsmåls vedkommende eller mer i sin almindelighet. Det er ikke politikk, og særlig ikke partipolitikk. Det er Kirkens allerhelligste misjon som den guddommelige vokter for sannheten.

Libet, som gis oss -

(Av Pierre l'Ermite).

Det var en av disse stakkarer som man ser så ofte på gatene — så innerlig medynkvekkende. Blek med to røde feberflekker brennende på kinnene og med feberild i blikket — med to skinnmagre hjelpeløse hender og hult innsunket bryst. Den minste bevegelse volder smerte — han taler med besvær og stemmen kveles stadig av en tørr hoste, som synes å flenge hans utpinte legeme i stykker.

En natt våkner han — en søtlig kvalmende smak i munnen. Urolig dreier han på kontakten og han ser at hans lommestørklær er vetet med friskt blod og at dette blod løper dråpe for dråpe — det er hans ungdom som glider fra ham — hans liv som svinner bort — og han vil ikke dø ennu!

Lægen er kommet — ved første blick har han sett at tilfellet er meget alvorlig. En til, som skal dø — men av profesjonell pliktfølelse undersøker han den syke for å konstatere hvad han allerede vet —

Han lytter til rygg og bryst — og han sier: «Intet av betydning, gutten min. Her trenges bare sol og frisk luft —»

Men i døren mumler han til den angstfylte familie: «Jeg kommer ikke igjen — her er intet å gjøre — han er ureddelig dødsmerket.»

«Å, doktor —!»

«Ureddelig! Fortapt!»

Ja, det er en stakkar, som man ser så mange av på gatene — i et likegyldig legeme bærer han en sjel i oppløsning — arme sjel!

En gang var den skjønn og ren, men den usunde frukt fristet den — og alt skulde den smake på, og først da opdaget den at meget var fordervet bak det glimrende skall. Den prøvet å stå imot — én gang, to ganger, men så falt den for nydelsen —

Og endelig falt den i avgrunnen.

Så kom alle laster og kastet sig som baciller over sjelen — og den gikk i forrådnelse før den legemlige død kom. Hver morgen vemmedes den ved sig selv — hver kveld veltet den sig atter i smusset. Og slik fortsatte den til døden banket på.

Og da?

De profundis clamavi — fra avgrunnens dyp skrek den — den husket hvor den engang var vakker — den husket sin unge vår — den drømte om å kunne leve om igjen — den sammenlignet før og nu.

Den oplevet det samme som den fortapte sønn, da han midt i sin elendighet så det hvite brød, det klare, rene lys i sitt fedrehjem — så det i et smertefullt syn —

Og den sa som *denne* sønn: «Jeg vil stå op og gå til min Far —!»

Den stakkars gutt reiser sig fra sin elendighets dyp — han vil vende tilbake fra sin stinkende pøl — og han kaster sig for en skriftefars føtter, for en ukjent prest, som han straks kaller: — «Far!»

«Far — jeg har syndet — —.»

Presten hører på ham — og som Kristus ved Lazarus' grav bøier han sig over liket av denne sjel, drept av alle de syv synder som fører til døden — dødssyndene. Han gjør det — skjønt også han kjenner forrådnelsen stige mot sig, dens forferdelse.

Og Presten sier til den døendes sjel: Stå op, du er reddet!»

«Reddet — jeg som kommer fra avgrunnen?»

«Reddet, frelst — sier jeg — i navnet Jesus Kristus, vår Frelser, som bærer all verdens synd.»

Og som engang Lazarus gikk ut av graven og fra dens kulde og mørke skuet solens varme og lys — så stiger også *denne* sjel op, befriet fra syndernes snærende bånd, løst, forløst — den ånder fritt — —

Ja — reddet!»

Og det fordi den, rensset ved angerens bad, har gjenfunnet sitt vennskap med Gud.

«Ureddelig! Fortapt!» sier videnskapens prest til de stakkars syke, som ber ham om ham gi dem sundheten —

«Reddet! Frelst!» sier Kristi prest til alle de sjeler, som ber *ham* om sundheten —

«Reddet» — kanskje noen minutter før den legemlige død kommer.

Hvor de er å beklage alle de som kunde finne denne frelse, men forakter den —

De som ekskommuniserer sig selv —

De som vender sig bort fra Faderens utstrakte hender —

De som sier nei til livet — — —

Biskopens besøk i Bergen.

Det var fest hos St. Franciskus-søstrene i Bergen torsdag 11. mai. Atter skulde en liten flokk unge, offerglade søstre avlegge, noen de første og noen sine evige løfter. Moderhusets kapell var smykket til høitid. Alteret strålte i et veld av vårens fagre blomster og de brennende kjerter kappedes likesom hvem som kunde nå høiest i taus lovsang og tilbedelse. Men mere lysende enn kjertene og fagrere enn vårens blomster var synet av de seks unge bruder som med lys i hånden skred frem til Guds alter og ydmykt bøiet hodene for sin Herre og Frelser.

Ecce ancilla Domini, fiat mihi secundum verbum Tuum.

En måtte uvilkårlig tenke på sangen:

La hjertets dyder vokse smukt
som blomst i fagre sommer.
Da skal Guds aker bære frukt
når høstens dager kommer.

En som har hatt den lykke å vær tilstede ved en «løfteavleggelse», vet hvor gripende en sådan høitid er. Den kan ikke beskrives, det må oppleves. En blir revet med fra først til sist. Og det som denne gang kastet en egen glans over festen var, at biskop Mangers for første gang forrettet denne høitid. Vi har alle «pater Mangers» i kjær erindring som søstrenes mangeårige venn og sjelesørger. «Jeg kjenner mine og mine kjenner mig». Disse den gode Hyrdes ord kan biskop Mangers frygt gjøre til sine hver gang han gjester St. Franciskus-søstrene. Og da han iført det biskoppelige skrud med mitra og stav rettet sin formaningsstale til søstrene, da lød liturgiens ord «Mine kjære døtre» dyptfølt og ekte. Han formanet dem, at de skulde være tro mot de løfter de nu skulde avlegge, tro mot det kall de hadde fått av Gud. Når de nu ga sig hen til Gud av hele sitt hjerte, uten forbehold, så vilde de være lykkelige i sitt kall, og deres største lønn vilde være at de fikk lov å tjene Gud. Og Herren vilde lede deres vei og vilde beskytte dem til de nådde frem til seier. «Vær tro inntil døden og jeg vil gi dig livets krone».

Senere på dagen var det et festlig samvær i søstrenes refectorium, hvor biskopen uttrykte sin glede over alt det gode St. Franciskus-søstrene utretter både i Bergen og overalt hvor de utøver sin skjønne gjerning. «Du skal elske din næste mer enn dig selv». Direktøren fikk anledning til å takke biskopen for hans velvilje og omsorg for søstrene.

Biskopens besøk gjaldt denne gang søstrene, men sognepresten fikk ham dog til å bli søndagen over og forrette høimessen. Det var en overraskelse for St. Pauls menighet å se sin biskop ved alteret, og det gikk en bevegelse av glede gjennom kirken da menigheten så at han gikk op på prekestolen. Hans faderlige ord kom fra hjertet og gikk til hjertene. Han talte enkelt og følt om dagens tekst og formante oss at vi alltid skulde streve mot det høie, ikke bli trett av å gjøre det gode, men holde ut, freidig og tillitsfullt, på tross av de små forhold vi levet i. Han hadde alltid vært glad i

St. Pauls menighet, hadde sett den vokse jevnt og sikkert. Det var en levende menighet som elsket sin kirke og forstod å løfte i flokk. Han hadde vært gledelig overrasket da han i menighetens festlokale hadde sett en hel flokk katolske menn, som uten vederlag arbeidet i sitt ansikts sved med å legge nytt gulv og panele veggene og gjøre lokalet til et av de beste i Vikariatet. Det som kjærlige hender bygger op vil det settes pris på og vernes om av hele menigheten. Og så hadde han sett tegningen til det nye skolelokale. Skolen ja, den anbefalte sig selv, så som den var vokset jevnt i de siste årene! Den er menighetens fremtid og bør således være menighetens hjertebarn. Han opfordret menigheten til å støtte skolen, til å be for den.

Samme dag reiste biskopen videre til Haugesund og Stavanger for å hilse på sine gamle sognebarn. Måtte han ha den samme glede av sin reise som vi har hatt av hans besøk. S

St Olavs Forbundets Landsmøte.

På grunn av ombygningen av St. Olavs prestegård har gutteskolen som bekjent okkupert Foreningslokalet — følgelig fant St. Olavsforbundets landsmøte sig henvist til St. Sunnivaskolens store gymnastikklokale, som elskverdiggst var stillet til disposisjon av St. Josefs-søstrene og som selvfølgelig dannet en langt rummeligere ramme om de mange interesserte, som var fremmøtt, enn Foreningslokalets meget mindre dimensjoner vilde ha gjort. Og der var en betydelig øket tilvekst i de interessertes antall fra ifjor — mulig skyldtes det også at man for første gang skulde ha den glede å ha biskop Mangers tilstede på et landsmøte, og man derfor vilde benytte anledningen til i handling å vise ham at det ikke var bare ord når man ved hs. høiærverdighets mottagelse ifjor hadde sagt at han kunde regne på støtte og tilslutning. Ved å være tilstede på landsmøtet gjentok man i handling denne forsikring, sluttet op om et av de foretagender som man vet har biskopens største interesse.

Ved det blomstersmykkede styrebord inntok etterhvert styret, med bankchef Parmann i spissen, sine plasser. Ved sin høire side hadde formannen forbundets dyktige og avholdte sekretær H. Barra — til venstre inntok sogneprest mgr. K. Kjelstrup hedersplassen. Av styrets medlemmer var envidere mgr. Irgens, arkitekt Kollerud, konsul Berrum og kassersken fru Bonnevie tilstede. Et navneoprop konstaterte at de delegerte var møtt mannsterkt frem. Envidere bemerkedes blandt de tilstedeværende de fleste av de herværende geistlige — og ved biskopens side satt høiærv. superior Witte for Central-Norges kirke-distrikt, der som dette distrikts overhyrde er medlem av Centralstyret. For Nord-Norges kirke-distrikt møtte pastor dr. Gorrissen istedetfor superior Starke. Efter at man hadde utvekslet den katolske hilsen blev St. Olavs-hymnen avsungen, hvorpå bankchef Parmann tok ordet.

Idet han ønsket alle velkommen rettet han særlig denne hilsen til biskopen, som nu fulgte sine forgjengeres eksempel — like fra Forbundets stifter biskop Fallizes tid — og gledet alle ved sitt nærvær. Det følte som en berikelse atter å ha fått en overhyrde — og man vilde selvfølgelig gjerne ha gjort dette landsmøte særlig festlig av den grunn, hvis det ikke var for det at denne berikelse ikke var av bankmessig art, og at derfor tidene ikke var til, at Centralstyret kunde se det som sin opgave å samle medlemmene til fester. Den side av foreningslivet løste lokalforeningene her og utover landet hver for sig og ganske utmerket. Når landsmøtet var her i Oslo vilde en fest tillike bare samle de som ellers også kunde være sammen — anderledes vilde det stille sig om landsmøtet, som der nu var på tale, blev henlagt til en annen by. I denne forbindelse takket bankchefen nu særlig superior Witte for fremmøte — innbydelsene til å henlegge neste års møte til Bergen eller Trondheim blev senere referert og drøftet — samt endelig fikk de mange tilstedeværende geistlige også sin takk.

I sin greie og instruktive tale kom nu formannen videre inn på det mer enn ønskelige, at tilslutningen til Forbundet kunde bli langt større. Kontingenten skulde jo ikke nu kunde avskrekke noen, men man burde allikevel, slik som tidene var, vise den største hensynsfullhet med innkrevningen av den. Det viktigste var at alle katolikker skulde se det som en æressak å være medlemmer og at interessen derfor blev større på alle kanter for forbundets gavnlige virksomhet.

Her fikk mgr. Kjelstrup ordet for å understreke dette. Forbundets oppgaver var av *vital* betydning og ingen god katolikk burde undlate å være medlem. Dets foreleggervirksomhet og foredragsvirksomhet var av den største interesse for Kirkens hellige sak, og vi burde føle forpliktelsen til alltid å skaffe nye medlemmer.

Årsberetningen oplestes — den vil finnes i neste nr. av «St. Olav» — hvorunder bankchefen rettet en varm takk til mgr. Kjelstrup for hans skribentvirksomhet og til pater Lutz for hans foredragsreiser.

Regnskapet oplestes — det vil også finnes i neste nr. av «St. Olav». Noen diskusjon om det fant ikke sted — kun blev der, apropos dette, kan man si, gjort en del bemerkninger om forskjellige emner, bl. a. av direktør Rosasco, arkitekt Leo Müller og hr. Dag Jensen.

Debatten kom derpå inn på de to innbydelsener fra Bergen og Trondheim angående landsmøtet neste år. Den fra Trondheim gjaldt Olsokdagen 1934, som vilde falle på en søndag, og hvor der derfor vilde finne en større valfart sted som måtte kunne kombineres med landsmøtet. Etter lovene viste det sig imidlertid umulig å opsette landsmøtet så langt hen på året — det skal avholdes i løpet av annet kvartal hvert år. Hr. B. Johannessen, Bergen, motiverte innbydelsen fra dette sted og blev hilst med en applaus, som viste en stor og sterk stemning for ideen, som nu styret skal ta standpunkt til. Etter hvad der blev oplyst vil der ikke kunne bli noen økonomisk hindring forbunden dermed for noen delegert. Man gikk da til valg. De uttredende: fru Bonnevie og arkitekt Kollerud gjenvalgte — fru Bonnevie tillike

til kassererske med takk for sitt utmerkede arbeid. Som revisorer gjenvalgte likeledes frk. Müller og hr. A. Hadland med akklamasjon. Som suppleant gjenvalgte frk. Borch, og istedetfor hr. Lund, som er fraflyttet byen, valgtes hr. Hongslo.

Efter at bankchef Parmann hadde foreslått at man til formann valgte hr. Hadland, og denne av «saklige og personlige grunner» hadde nektet å motta valg, erklærte bankchefen sig villig til å bli stående og gjenvalgte selvfølgelig med begeistring.

Og så talte hs. høiærv. biskopen. Varmt la han alle på sinn de oppgaver som særlig hviler på katolikker når de ikke bor i et katolsk land, men som her må slutte sig sammen i en flokk blandt anderledes tenkende og anderledes troende. Samholdet, samarbeidet blir da av en intens betydning — begeistring og offervilje må prege livet innad og utad. Kjærlighet til og forståelse av eget og andres arbeide må føre til virkeliggjørelsen av å være hverandres hjelpere i medgang og motgang. En sammenslutning som dette forbund betød en stor og sterk innsats i Kirkens liv herhjemme — navnlig hadde utbredelsen av de trykte skrifter en viktig misjonsoppgave som alt pressearbeid. Det måtte støttes så det ikke var en byrde for Vikariatet — og her måtte alle legge den gode vilje til. Og så lyste hs. høiærv. velsignelsen over Forbundets medlemmer og over alle de tilstedeværende.

Med avsyngelsen av *Norvegia Catholica* avsluttedes det vellykkede landsmøte. E.

Sogneprest Swietliks grab.

Fra forrige liste	kr. 135.00
Arendal, S. B.	» 10.00
Drammen, S. J. S.	» 100.00
Sandvika, D. B.	» 5.00
Oslo, N. N.	» 10.00
Tønsberg, P. A.	» 10.00
Oslo, G. H. N.	» 5.00
Oslo, I. E.	» 5.00
Stabekk, F. H.	» 5.00
Oslo, P. d. P.	» 5.00
Stabekk, P. B.	» 10.00
Trondheim, P. D.	» 5.00
Syilling, P. R.	» 10.00

Total kr. 315.00

Bidrag mottas fremdeles av sogneprest Aug. Rottier, Drammen.

Valfarten til Rom.

Da det på grunn av de dårlige tider kun har meldt sig ganske få deltagere til Roma-valfarten, vil der ikke bli noen samlet norsk valfart. De norske pilegrimer, som ordner sin reise gjennom Bennett's Reisebureau, vil

i Kjøbenhavn, som planlagt, slutte sig til det danske valfartstog.

Mgr. Irgens er i mandags reist til Rom og blir borte ca. 3 uker.

Herhjemme: —

FERIEKOLONIEN VAR. De som ønsker å få sine skolepliktige barn med på feriekolonien i år, bedes innmelde barna til sogneprest mgr. dr. K. Kjelstrup i St. Olav, sogneprest Laudy i St. Halvard, innen begynnelsen av juni måned.

St. Vincensforeningen.

OSLO. 17. mai arrangerte St. Olavs og St. Halvards St. Olavsforeninger i fellesskap en fest for begge menigheter. Allerede før fristens utløp var den utlagte liste overtegnet, så det var flere som måtte gå igjen uten å komme inn. Forhåpentlig kan vi vel nu regne med at vi neste gang skal kunne ta mot det dobbelte antall gjester. Der var møtt 109 festdeltagere med det samlede presteskap i spissen, da hr. Dag Jensen ved 1/28-tiden ønsket velkommen og festen tok sin begynnelse med «Ja vi elsker» sunget unisont. Hr. Hadland holdt så en inspirert festtale, som man vil lese annetsteds i dette nummer av bladet. Talen høstet langvarig bifall og tilhørerne gav taleren sin tilslutning ved unisont å istemme «Norvegia catholica». Derefter gikk man til de festlig smykkede bord, hvor senere hr. O. Andersen tok ordet og takket i velvalgte uttrykk de prester som har forlatt sitt eget land for å føre oss tilbake til våre fedres tro, og utbragte et riktig norsk hurra for dem. Hr. Andersen leste så op et telegram som var innløpet til festen fra St. Olavs tidligere sogneprest pastor F. Krijn. At bifallet var enormt er det overflødig å fortelle. Etter bordet leste hr. Tønnesen sørlandsdikt og annet til forsamlingens latter og jublende bifall. Salen blev så ryddet og man fortsatte med selskapeleg samvær og et festlig kaffebord, inntil man etter å ha takket for musikken med hurrarop sa godnatt. Det var kun én mening om, at festen var helt igjennem vellykket.

D. J.

STABEKK. Torsdag den 4. mai avholdt Lokalforeningen av St. Olavs Forbund møte i prestegården. De tilstedeværende hadde denne gang den glede å høre dominikanerpater Lutz kåsere om Orienten. Etter å ha beskrevet den geografiske beliggenhet, fortalte pateren om oldtidens byer Ninive og Babylon, og de utgravninger som er foretatt i sistnevnte by. De videnskapelig undersøkte hieroglyfer som er funnet der, bekrefter Bibelens beretning om skapelsen. Reiselivet for 33 år siden, da paterens reise fant sted, artet sig litt anderledes enn nutidens med bil og flyvemaskin. På kamelryggen red man i karavaner gjennom ørkenen, ofte møtende beduinerskarer på vandring. Det var som å ha det gamle testamente lyslevende for sig. Pater Lutz gav også en lengere beskrivelse av kaldeerne, nestorianerne, armenierne og de forfølgelser disse har vært utsatt for. Fra 1895 har især de armenske kristne blitt forfulgt, dette kulminerte under verdenskrigen, med massakring av hundre tusener armeniere. Tyrkerne mente at det politiske spørsmål lettest blev løst ved å utrydde hele folket. Det utmerkede kåseri fulgtes med stor interesse av alle i det tett besatte lokale.

A.

STABEKK. I Stabekk prestegård arrangerte fru Messel den 4. mai utstilling av endel lekke saker, laget på de kurser fruén holdt i «Ungdomshuset». Det var innbakt fisk og kjøtt, selskapsmørbrød, bløte kaker, geléer, kransekake, konfekt etc. Da fru Messel dessverre var forhindret fra å være tilstede, forklarte isteden fru Henriksen på en grei måte de tilstedeværende fremgangsmåten ved tilberedningen av de forskjellige delikatesser. Det er næsten utrolig, hvad man med ganske enkle midler og litt ferdighet, kan fremtrylle av god mat efter fru Messels anvisning. Efterpå fikk man lov å smake, endel blev også utloddet, deriblandt en nydelig kurv, som man kunde fortære inntil siste rest.

A.

DRAMMEN. Mandag den 15. mai hadde vi den glede å ha mgr. Møllenbeck på besøk. I næsten 12 år har pastor Møllenbeck vært menighetens sogneprest. Alle menighetens medlemmer og flere av pastorens gamle venner var møtt frem for å hilse på ham. Gleden var stor over å se igjen den gamle avholdte sogneprest så frisk og med det gamle gode humør som før. Et festlig bord var dekket og aftenen forløp i gemyttlig samvær. Blandt gjestene bør særlig nevnes Syllings rektor, pastor Riesterer, som var kommet hit ekstra for anledningen, og som i en faderlig tale opmuntret oss til å holde sammen og se fremtiden lyst i møte.

R.

— og derute:

STORBRIITTANNIEN. Efter en vakanze på næsten tre år har kongen av England atter utnevnt en sendemann til Vatikanet, nemlig Sir Robert Cleve. Sir Cleve er den fjerde engelske gesandt ved den hellige Stol — den første var fra 1916—1922, Count de Sales, en katolikk.

«The Universe» beretter, at efter konfesjonene er den britiske armé sammensatt på følgende måte: 126,604 protestanter, 23,357 katolikker, 14,582 presbyterianere, 10,428 metodister, 4663 bapdister, 114 jøder, 728 tilhører andre konfesjoner, 2076 angir ingen trosbekjennelse.

RUSSLAND. Revolusjonen i dette land har blandt meget annet avskaffet undervisningen i latin og gresk, idet man har erklært disse to sprog å være unyttige og reaksjonære. Imidlertid er universitetslærerne nu kommet til den erkjennelse, at det manglende kjennskap til latin volder alle de studerende, men særlig de som studerer naturvidenskap, store vanskeligheter. Derfor har det øverste råd for den offentlige undervisning besluttet at der igjen skal undervises i latin, men at denne undervisning skal innskrenkes til det minimum av ord og grammatikk som man kan greie sig med i videnskapelige arbeider. Det greske alfabet skal man også lære. Selv om man nu av rent praktiske grunner er gått til dette skritt, så betyr det dog at man ser sig nødt til å vende tilbake til tidligere metoder. Folkekommissjonen for undervisningen arbeider også nu med en plan til omorganisering av universitetet. Man vil vende tilbake til de forrige fire fakulteter fra det nuværende system av 12 seksjoner. Således ser det ut som man på det videnskapelige område mer og mer ser sig nødt til å opta det gamle system.

«KRISTI EFTERFØLGELSE» I INDIEN. En hindu Shri Ram Nath Suman har oversatt de tre første bøker av Thomas à Kempis under titlen «Jivan Sutra»-leveregler. Hindupressen har anmeldt den ytterst velvillig.